

РЕШЕНИЕ

№ 108

гр. Варна, 06.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана В. Джамбазова

Членове: Росица Сл. Станчева
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Юлия П. Калчева
като разгледа докладваното от Юлия Р. Бажлекова Въззивно гражданско дело № 20233000500144 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 92/30.12.2022г. постановено по т. д. № 170/2021г. ОС – Силистра, частично е уважил предявените от С. К. Е. срещу Гаранционен фонд, ЕИК 121446665 гр. София искове с правно основание чл. 557, ал.1, т.2, б “А” от КЗ и чл.86 ЗЗД като е осъдил ответника да заплати на ищеца сумата от 30 000лв., представляваща обезщетение за причинените му болки и страдания, поради телесни повреди, претърпени в резултат на ПТП от 08.09.2018г., ведно с лихва за забава от 29.07.2021г. до окончателното им изплащане. Решението е постановено при участието на страната на ответника "Гаранционен фонд" на третото лице помагач – П. И. С..

Срещу така постановеното решение са подадени въззивни жалби и от двете страни по спора.

С. К. Е. обжалва съдебния акт в частта, в която е отхвърлен предявения от него иск с правно основание чл.557, ал.1, т.2, б “а” от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 30 000лв. до претендираните 50 000лв., ведно със законната лихва, считано от 29.07.2021г. до окончателното изплащане. Навеждат се оплаквания за неправилност и необоснованост на решението в обжалваната част, като постановено в противоречие с материалния закон и константната съдебна практика. Въззивникът счита за неправилни и необосновани изводите на съда относно размера на справедливото обезщетение за претърпените от него вреди, тъй като при определянето му не са отчетени нивата на застрахователното

покрытие към момента на увреждането, обществено икономическите условия в страната и инфлационните процеси. Не е извършен анализ на всички релевантни към предмета на делото обстоятелства. В тази връзка се сочи, че доказателствата по делото установяват настъпили тежки телесни увреждания за ищеца, в резултата на което той и предвид напредналата си възраст е изпитвал тежки неудобства, поради което и претендираното обезщетение в размер на 50 000лв. е справедливо и съответстващо на претърпените вреди.

Отправеното до настоящата инстанция искане е за отмяна на първоинстанционното решение и уважаване на иска в предявения размер от 50 000лв. Претендира присъждане на съдебни разноски.

Ответникът- Гаранционен фонд обжалва първоинстанционното решение, в частта, с която е уважен предявения иск за разликата над 20 000лв. до присъдените 30 00лв. обезщетение за неимуществени вреди. Счита решението в тази част за неправилно и необосновано. Посочва, че не е проведено пълно и главно доказване на предявените срещу Гаранционен фонд искове, като е присъдено обезщетение в прекомерно завишен размер, като в нарушение на материалния закон е присъдена и лихва за забава върху размера на обезщетението. Размера на присъденото обезщетение не съответства на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Излага също, че неправилно и в нарушение на материалния закон, съдът е присъдил лихва за забава върху присъденото обезщетение от датата на постановения от Гаранционен фонд отказ, като излага подробни аргументи, че в случая не е налице забава от страна на Фонда.

Отправеното до настоящата инстанция искане е за отмяна на решението в частта, с която е уважен иска за обезщетение за неимуществени вреди за сумата над 20 000лв. и Гаранционен фонд е осъден да заплати лихва върху присъдената сума, считано от датата на отказа за заплащане на обезщетение - 29.07.2021г. Претендира присъждане на съдебни разноски.

Насрещната страна С. Е. с писмен отговор, в срока по чл.263 ГПК е оспорил въззивната жалба, на Гаранционен фонд като неоснователна.

В срока по чл.263 ГПК насрещната страна – П. И. С. /трето лице помагач на страната на ответника/, е депозирал писмени отговори, в които се изразява становище за неоснователност на подадената от С. Е. въззивна жалба и основателност на оплакванията, изложени във въззивната жалба на Гаранционен фонд. Моли за постановяване на решение, с което да се отмени първоинстанционното решение, в частта с която е уважен иска за разликата над сумата от 20 000лв., и иска в тази част се отхвърли като неоснователен.

За да се произнесе, съдът взе предвид следното: В исковата си молба и допълнителните и уточнителни молби ищецът излага, че на 08.09.2018г., около 10.00 часа на път III-204, км.46,1+706 / Разград-Попово/ П. И. С., управляващ товарен автомобил марка „Щаер“ модел „19С46“ с ДК№РР8772ВК, при неспазване на правилата за движение се удря челно в друг автомобил – „Форд“, модел „Транзит“ с ДК№ СС4314 СВ, управляван от П.И.Ш.. В резултат на причиненото ПТП на ищеца като пътник в автомобила „Форд“ са причинени телесни повреди. По случая е образувано НОХД №

296/2019г. по описа на ОС Разград, по което на 23.04.2021г. е постановена присъда, с която П. И. С. / водачът на товарен автомобил „Щаер“/ е признат за виновен за причиненото ПТП. Причина за настъпване на ПТП, съответно вредните обществено опасни последици от него, е виновното нарушение на правилата за движение по пътищата от страна на водача П. И. С.. В пряка причинно-следствена връзка с деянието са настъпилите обществено опасни последици - причинените на ищеца телесни увреждания: счупване на малкия пищял на лява подбедрица, хематоми на орбитите от типа “травматични очила“, кръвонасядания и охлузвания в лявата челна половина и основата на носа, по палецовия кант на лявата ръка, върху дясната капачка и горните две трети на лицевата повърхност на подбедрицата, по гръдната и коремна стена, охлузвания около капачката на левия крак, в долната трета на лицевата повърхност на дясна подбедрица, сътресение на мозъка. След инцидента ищецът е приет в МБАЛ Разград и след 5 дни престой на 13.09.2018г. е изписан за домашно лечение. В резултат от уврежданията при ПТП, ищецът търпял страдания, изпитвал физически болки, психически страдания и негативни изживявания, свързани с неудобства от битов характер като за известен период от време е разчитал изцяло на помощта на близките си.

Посоченият товарен автомобил не е имал сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Ищецът е предявил претенцията си пред "Гаранционен фонд", като е образувана щета № 21210092/07.05.2021г. На 29.07.2021г. Гаранционен фонд е отказал изплащане на обезщетение. Предвид гореизложеното претендира ответникът "Гаранционен фонд" да бъде осъден да му заплати сумата от 50 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените в резултат от ПТП неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 29.07.2021г. до окончателното изплащане на сумата

Ответникът "Гаранционен фонд", гр. София в депозирания писмен отговор в срока по чл. 131 от ГПК оспорва предявените искове като неоснователни. Не оспорва твърдението в исковата молба, че е бил сезиран с претенция от С. К. Е. във връзка с процесното ПТП на 07.05.2021г., но поддържа, че с молбата не са били представени доказателства, установяващи механизма, причините и обстоятелствата при които е настъпило С.тието, както и поведението на участниците в него. Оспорва изцяло твърдения механизъм на ПТП. Евентуално оспорва размера на предявената претенция като изключително завишен, неотговарящ на действително търпените вреди, съществувалите към момента на увреждане икономически условия в страната, стандарта на живот. Възражава за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца, който е пътувал в процесното МПС без да постави задължителния предпазен колан, което е в пряка връзка с настъпилата травматична увреда.

По искане на ответника в срока и по реда на чл. 219, ал. 1 от ГПК е конституиран като трето лице помагач на негова страна П. И. С. – водач на товарен автомобил марка „Щаер“ с ДК№РР8772ВК.

Третото лице помагач П. С. е оспорило иска като неоснователен.

Решението на първоинстанционния съд в частите му, с които претенцията за присъждане обезщетение за неимуществени вреди е уважена до размера от 20 000 лв., е влязло в сила, ведно със съответните им разноски.

Съдът, след като съобрази събраните по делото доказателства и приложимия закон, приема за установено от фактическа и правна страна следното.

Предявени са иски с пр. осн. чл. 558, ал. 5, вр. чл. 557, ал. 1, т. 2, б. "а" от КЗ и чл. 86 от ЗЗД.

От представените по делото констативен протокол и присъда от 23.04.2021г., постановена по НОХД № 296/2019г. по описа на ОС Разград е видно, че механизмът на ПТП, при което въззивникът е получил телесни увреждания е следният: на 08.09.2018г., на път Ш-204, км.4+706, в посока гр. Попово – гр. Разград П. И. С., управляващ товарен автомобил марка „Щаер“ модел „19С46“ с ДК № РР8772ВК, поради неспазване на правилата за движение, ударил челно автомобил марка „Форд“ модел „Транзит“ с ДК № СС 4314СВ, управляван от П.Й.Ш., в резултат от което са пострадали 18 души, сред които и ищеца. Образованото НОХД № 296/2019 година на Окръжен съд – Разград е завършило с осъдителна присъда от 23.04.2021 г., с която П. И. С. е признат за виновен в причиняването на процесното ПТП.

По делото не се спори, че за товарен автомобил „Щаер“ няма сключена валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която да покрива отговорността на водача за причинените от него имуществени и неимуществени вреди на трети лица, поради което към застрахователна отговорност е привлечен Гаранционен фонд-София по силата на чл.519, ал.1, т.1 от КЗ. По предявената претенция по реда на чл. 496 КЗ на ищеца е образувана щета № 21210092/07.05.2021 г., с постановен на 29.07.2021 г. отказ за изплащане на обезщетение.

С оглед горното, съдът приема, че е налице основание за ангажиране на отговорността на ответника по чл.519, ал.1, т.1 от КЗ за обезщетяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди от претърпените телесни увреждания, в резултат от процесното ПТП. От страна на водача на товарен автомобил марка „Щаер“ с ДК № РР8772ВК е извършено противоправно деяние, за което същият е признат за виновен с присъда по НОХД. Освен това на осн. чл. 45 от ЗЗД в гражданското производство неговата вина се предполага. Установената форма на вина е непредпазливост, т. к. водачът е могъл и е бил длъжен да предвиди последиците при движение със скорост по-висока от означената на пътя и да спазва дистанция от движещото се пред него превозно средство, че да може да избегне удар, когато то намали скоростта си или спре рязко.

При съвкупния анализ на представената по делото медицинска документация и на заключението на СМЕ изготвено вкл. и при запознаване със съхраняваните в "МБАЛ Св. Иван Рилски"-Разград и съставени при престоя на С. Е. там, изслушано пред първоинстанционния съд и обясненията на в. л. в о. с. з. на 05.10.2022 г. се установява, че на 08.09.2018г., в резултат на ПТП, С. К. Е. е получил: контузия на главата, сътресение на мозъка,

счупване на малкия пищял в долна трета на лява подбедрица, дифузно насиняване в лява челна половина и охлузване във вътрешната ѝ част, кръвонасядане и охлузване върху основата на носа, очилат хематом, кръвонасядане по гръдната и коремната стена под ребрените дъги, охлузвания по лъчевата повърхност на лявата, хематоми по цялата повърхност на десните предмишница и мишница, охлузване на ляво коляно, кръвонасядане и охлузване на ляво коляно. Счупването на малкопищялната кост обуславя трайно затруднение на движенията на ляв долен крайник, а останалите наранявания в своята съвкупност обуславят временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Непосредствено след ПТП ищецът е приет за лечение в МБАЛ "Св.Иван Рилски" Разград – хирургично отделение, където е лежал 5 дни и е изписан в добро състояние; по време на болничния престой е извършена хирургична обработка на раните по главата и е поставена гипсова имобилизация на лява подбедрица и ходилото. Според експерта, ищецът е търпял болки и страдания непосредствено след ПТП и до снемане на гипсовата имобилизация за период от около 40 дни, след което болките постепенно са отшумели и той е започнал да се обслужва сам. В хода на оздравителния процес не са настъпили усложнения. Според вещото лице множеството травматични увреждания на ищеца показват, че в момента на ПТП, тялото му не е било обект на интензивно придвижване и удари, а по-скоро е понесло натиск при контакта със седалките, откачили се от местата на които са били заловени към пода на автомобила. По същата причина е станало и счупването на лявата подбедрица. В медицинската документация не се установява описание на следи или наранявания, причинени от поставен обезопасителен колан. Според вещото лице травмите на ищеца са причинени от удари в детайлите на автобуса/ седалки, дръжки/, при притискането му от седалките и телата зад него и обезопасителен колан не би успял да ги предотврати. Колан би предотвратил настъпването на травмите, при условие, че седалките не са се били откъснали от залавните им места на пода. При поставен обезопасителен колан, тялото не би излетяло от седалката, а би останало в нея, защитено от ударите при свободния летеж напред и от ударите, получени от върхлитащите тела и седалки зад нея.

От показанията на разпитания по делото свидетел С.К./ син на ищеца/ се установява, че през м. декември 2018г., когато свидетелят за пръв път видял ищеца след инцидента, той не използвал вече патерици. Движел се с накуцване. Оплаквал се, че сънува кошмари и бил уплашен.

На осн. чл. 557, ал. 1, т. 2, б. "а" от КЗ въззиваемият е пасивно легитимиран да отговаря по претенцията на въззивника като трето увредено лице, т. к. се претендира обезвреда на неимуществени вреди, настъпили вследствие на телесни увреждания при ПТП на територията на РБ, от МПС, което обичайно се намира на територията на РБ, и виновният водач няма сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите/обстоятелство за липсата на посочената застраховка е неспорно между страните/. Изпълнена е и процесуалната предпоставка за допустимост на иска, предвидена в чл. 558, ал. 5 от КЗ - предявена претенция пред Гаранционен фонд, образувана като щета № 21210092/07.05.2021 г., по

която/също неспорно между страните/ обезщетение не е изплащано.

Съгласно чл. 588, ал. 1 от КЗ размерът на обезщетението, изплащано от фонда, не може да надхвърля размера на минималната застрахователна сума по задължителните застраховки, определена за годината, в която е настъпило ПТП, като лихвите за забава на ГФ се изчисляват и заплащат при спазване чл. 497 от КЗ.

Предвид гореизложеното съдът приема, че въззиваемият дължи на въззивника обезщетение за причинените му в пряка причинно-следствена връзка с реализираното от незастрахованото МПС ПТП неимуществени вреди.

Съгласно чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне на размера на обезщетението-ППВС № 4/23.12.1968г. При определяне на справедливото обезщетение за неимуществени вреди, следва да се вземат предвид във всеки конкретен случай установените по делото конкретни обстоятелства, свързани с характера и тежестта на увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, икономическото състояние в страната към момента на увреждането, израз на което е и минималната застрахователна сума по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за неимуществени и имуществени вреди в следствие увреждане или смърт. Като паричен еквивалент на претърпените болки и страдания справедливите обезщетения за неимуществени вреди изискват съобразяване на конкретните икономически условия, чийто обективен белег са и посочените лимити, макар да нямат самостоятелно значение по отношение на критерия за справедливост.

На първо място съдът съобразява броя и вида на травматичните увреждания. В настоящия случай те се изразяват в контузия на главата, сътресение на мозъка, счупване на малкия пищял в долна трета на лява подбедрица, дифузно насиняване в лява челна половина и охлузване във вътрешната ѝ част, кръвонасядания и охлузване върху основата на носа, по гръдната и коремната стена под ребрените дъги, лъчевата повърхност на лявата, и десните предмишница и мишница, лявото коляно, очилат хематом.

Доказателства, че възстановяването от травмите, намиращи се в пряка причинно-следствена връзка с претърпяното ПТП, е продължило по-дълго от обичайния срок за възстановяване, не са ангажирани.

Съдът взема предвид обстоятелството, че е била извършена оперативна интервенция, свързана с болки и страдания, както и това, че при счупена малкопищялна кост и извършената имобилизация, безспорно въззивникът е търпял за период от около 40 дни значителни неудобства и затруднения при ежедневното си битово обслужване, като е имал нужда от обгрижване, т. е. не е могла да води обичайния си начин на живот.

От данните по делото се установява, че оздравителния и

възстановителен период е протекъл без усложнения и болките и страданията, макар и интензивни към в началото на възстановителния период са отшумели сравнително бързо без да оставят трайни следи и променят за дълго време начина на живот на ищеца. Съдът отчита и възрастта на ищеца/на 70 години при настъпване на ПТП/. Същият е получил телесни увреди, в резултат на които е претърпял физически болки и страдания, най-интензивни в първият един месец. По повод на счупването и имобилизацията не е имал възможност да се самообслужва, което го е поставило в неизбежното състояние да бъде зависим от грижата на близките си, създаващо допълнителни неудобства и притеснения за него. Ограниченията в придвижването са продължили и след това, за около месец, през който период също е изпитвал болки и неудобства.

Освен физическите болки и страдания, в резултат на ПТП въззивникът е претърпял психически стрес, безспорно обусловил влошаване качеството му на живот.

При определяне на справедливия размер на обезщетението съдът отчита, че общият оздравителен процес на получените телесни увреди е продължил в рамките на обичайния период за подобен род травми, по време на лечението не са настъпвали усложнения.

Съобразявайки всички горепосочени обстоятелства, както и общественно-икономическите условия в страната и лимита на застрахователно обезщетение към датата на ПТП, съдът приема, че обезщетение в размер на 30 000 лв. представлява справедлив еквивалент за установените като претърпени от въззивника неимуществени вреди. Съдът приема, че този размер съответства, както на общественно-икономическото развитие на обществото към датата на процесното ПТП, при отчитане установените лимити по чл. 492 от КЗ, така и на общественото понятие за справедливост.

По отношение на възражението за съпричиняване.

По приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД съществува константна практика на ВКС, в която е възприето разрешението, че принос по смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е налице в случаите, когато произлезлите от деликта вреди се намират в причинна връзка не само с поведението на делинквента, но и с поведението на самия пострадад. За да се приеме наличие на принос по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат като с поведението си е създал условия или е улеснил неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно.

В случая от доказателствата по делото не се установяват твърденията на въззиваемия, че въззивникът е допринесъл за настъпването на вредата, тъй като от приетото по делото заключението на СМЕ се установява, че поставянето на обезопасителен колан би предотвратило настъпването на травмите на ищеца, при условие, че седалките не са се били откъснали от залавните им места на пода на автобуса, каквото откъсване е било налице в настоящия случай. Освен това на съда е служебно известно от други производства, с предмет имащ за правопораждащ факт, същото ПТП, че автобусът в който е пътувал ищеца не е бил оборудван с обезопасителни

колани / в.гр.д. № 598/ 2022г. на ВнАС/. В настоящото производство не са представени доказателства, от които да се установява различна фактическа обстановка, а именно, че автобусът, е бил оборудван с обезопасителни колани за пътниците и същите са били в изправност.

Оплакването в насрещната въззивна жалба относно недължимост и неправилно определен начален момент на присъдената лихва за забава се преценява като неоснователно. Обезщетението се дължи ведно със законната лихва. Съгласно чл.558, ал.1 КЗ Гаранционен фонд дължи лихва за забава по реда на чл.497 КЗ върху сумата на обезщетението, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от по-ранната от двете дати- изтичане на срок от 15 работни дни от представянето на всички изискуеми доказателства по чл.106, ал.3, т.1 КЗ или изтичане на срока по чл.496, ал.1, освен в случаите, в които увреденото лице не е представило всички доказателства по чл.106, ал.3 КЗ. От ангажираните по делото доказателства не се установява ответникът да е изисквал от ищеца писмени доказателства по реда на чл.106 КЗ, респективно той да не ги е представил, поради което и т.1 от цитираната разпоредба е неприложима. Приложение намира т. 2 от чл. 497, ал. 2 от КЗ съгласно която с изтичането на тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 от КЗ ответникът изпада в забава и от този момент дължи лихви за забава. Това е крайният момент на изпадане в забава на ответникът, ако той не се е произнесъл по искането на претендиращия обезщетение. В случая, в рамките на срока Гаранционен фонд има постановен отказ за изплащане на обезщетение. С този отказ, в рамките на срока, ГФ се произнася по искането и поставя край на висиящността на претенцията за заплащане на обезщетение пред себе си. Ето защо, в тези случаи няма нужда да се чака изтичането на тримесечния срок, тъй като ГФ се е произнесъл по съществото на искането с отказ. Обезщетението за забава в този случай следва да се присъди от момента на произнасянето на ответника или от 29.07.2021г.

Предвид изложеното, жалбите са неоснователни и същите следва да се оставят без уважение, като решението на ОС Силистра се потвърди в обжалваните части.

При този изход на спора, в полза на въззивника С. К. Е. следва да се присъдят разноски за настоящата инстанция, в размер на 400лв., на основание чл.78,ал.1 ГПК, вр. чл.38, ал.2 ЗА, което да се заплати на адв. Т. К. Г..

В полза на въззиваемата страна Гаранционен фонд, следва да се присъдят разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение, на основание чл.78, ал.3, вр. ал.8 ГПК в размер на 150лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 92/30.12.2022 г. постановено по т.д. №170/2021 г. на Окръжен съд – Силистра в обжалваните части, с които Гаранционен фонд е осъден да заплати на С. К. Е., ЕГН ***** сумата за разликата над 20 000лв. до присъдените 30 000лв., представляващи

обезщетение за причинени болки и страдания, поради телесни повреди, претърпени в резултат на ПТП от 08.09.2018г., ведно с лихва за забава върху главница от 30 000лв. считано от 29.07.2021г. и е отхвърлен иска, предявен от С. К. Е., за разликата над присъдените 30 000лв. до претендираните 50 000лв.

В останалите части решението не е обжалвано и е влязло в сила.

ОСЪЖДА С. К. Е., ЕГН ***** да заплати на "Гаранционен фонд", Булстат 121446665, гр. София сумата от 150лв., на основание чл.78, ал.3 вр.ал.8 ГПК.

ОСЪЖДА "Гаранционен фонд", Булстат 121446665, седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Граф Игнатиев"№ 2, ет. 4, да заплати на адв. Т. К. Г., САК № 1700221110 сумата от 400лв., представляваща възнаграждение за оказана пред въззивната инстанция правна помощ на С. К. Е., ЕГН *****., на осн. чл. 38, ал. 2 от ЗА.

Решението е постановено при участието на третото лице помагач на страната на "Гаранционен фонд", гр. София П. И. С..

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните пред Върховен касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____